

Sensorveiledning SØK3008 V2021

Oppgave 1 bør besvares ved å bruke en effektivitetslønnmodell der turnovergraden avhenger av relativ lønn og arbeidsledighet. Utled førsteordensbetingelsen og bruk denne til å finne effekt av økt kostnad knyttet til turnover, økt arbeidsledighet og økt alternativlønn. Forklar resultatene intuitivt.

Oppgave 2 Bruk en enkel modell for lokale forhandlinger. Under a) bør en diskutere hvordan trusselpunktene avhenger av den sentralt fastsatt tarifflønn. Skill mellom tilfellet der streik er tillatt ved lokale forhandlinger og tilfellet der streik ikke er tillatt. I første tilfellet er svar på oppgaven at tariffønnen er uten betydning for lønn etter lokale forhandlinger. I det andre tilfellet vil endelig lønn øke i takt med tariffønnen.

Under b) utvides modellen slik at arbeidernes nytte avhenger positivt av lønn og negativt av innsats mens verdien av bedriftens produksjon øker med økt innsats. Finn forhandlingslønnen, sett denne inn i arbeidernes nyttefunksjon og finn optimal innsats. Et sentralt poeng er at den sentralt fastsatte tariffønnen er uten betydning for innsatsbestemmelse på marginen. Intuitiv forklaring av mekanismene honoreres.

Oppgave 3 er mer åpen. Kan bruke en modell med usikkerhet om produksjonen, men der agentens innsats er verifiserbar. Optimal kontrakt innebærer generelt at lønn avhenger positivt av produksjonsverdien. I hvilken grad bestemmes av agentens og prinsipalens risikoaversjon. Spesialtilfellet der prinsipalen er risikonøytral mens agenten er risikoavers gir fast lønn som resultat. Videre kan en bruke en modell der agentens innsats ikke er verifiserbar (moral hazard). Her vil optimal kontrakt uansett gi en positiv sammenheng mellom lønn og produksjon. Ved fast lønn vil agenten velge lavest mulig innsats. Gode kandidater bør utnytte begge modellene og diskutere implikasjonene i sammenheng, men bruk av en av modellene (risikodeling eller moral hazard) regnes likevel som svar på oppgaven.